

Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Tečaj stručnog usavršavanja
Izvedba i nadzor čeličnih konstrukcija prema HRN EN 1090-1/-2

Voditelj: izv.prof.dr.sc. Davor Skejić

Zagreb, 13. ožujka 2020.

Montaža i nadzor izvedbe čeličnih konstrukcija

Hrvoje Paraščić, dipl. ing. građ.

Vertiv Croatia d.o.o.

Uvodno o nadzoru izvedbe i montaže čeličnih konstrukcija

- Nadzorni inženjer i/ili kontrola kvalitete

Prema Zakonu o gradnji:

Nadzorni inženjer je fizička osoba koja prema posebnom zakonu ima pravo uporabe strukovnog naziva ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer i provodi u ime investitora stručni nadzor građenja.

Uvodno o nadzoru izvedbe i montaže čeličnih konstrukcija

Prema Tehničkom propisu za čelične konstrukcije:

Pod gradilištem se, osim prostora određenog Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, u smislu odredbe stavka 2. ovoga članka podrazumijeva i proizvodni pogon u kojem se predgotovljeni elementi,

primjenom odgovarajuće tehnologije građenja, proizvode ili izrađuju za potrebe određenog gradilišta a u skladu s projektom čelične konstrukcije.

- Proizvodnja čelične konstrukcije – proizvodni pogon
- Montaža čelične konstrukcije – gradilište

Uvodno o nadzoru izvedbe i montaži čeličnih konstrukcija

Obaveze Nadzornog inženjera prema Zakonu o gradnji:

- Nadzirati građenje tako da bude u skladu s građevinskom dozvolom, odnosno glavnim projektom, Zakonom o gradnji, posebnim propisima i pravilima struke
- Utvrditi ispunjava li izvođač i odgovorna osoba koja vodi građenje ili pojedine radove uvjete propisane posebnim zakonom
- Odrediti provedbu kontrolnih ispitivanja određenih dijelova građevine u svrhu provjere, odnosno dokazivanja ispunjavanja temeljnih zahtjeva za građevinu i/ili drugih zahtjeva

Uvodno o nadzoru izvedbe i montaži čeličnih konstrukcija

Obaveza izvođača radova – kontrola kvalitete:

Izvođač radova dužan je nadzirati izvođenje radova u svim fazama, bilo da je riječ o proizvodnom pogonu ili montaži na gradilištu.

Nadzor provode kvalificirani iiskusni djelatnici izvođača.

Uvodno o nadzoru izvedbe i montaži čeličnih konstrukcija

Kontrola kvalitete prema fazama; od proizvodnje do montaže na gradilištu:

1. Ulazna kontrola

- Ulazna kontrola materijala
- Kontrola dokumentacije
- Kontrola mjerne opreme
- Procedura i osoblja

2. Međufazna kontrola

- Dimenzionalna kontrola
- NDT
- AKZ

3. Završna kontrola

- Kvantitativna kontrola
- Pakiranje i priprema za transport
- Quality book

4. Gradilište

- Kontrola izvedbe
- Dimenzionalna kontrola
- Završno izvješće

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

- Definiranje kriterija prihvatljivosti:

Nepotpuno definiranje tehničkih zahtjeva i kriterija prihvatljivosti često dovode do nesuglasica između nadzornog inženjera i izvođača te može prouzročiti nepotrebne dodatne troškove investitoru.

- Glavni projekt
- Izvedbeni projekt
- Radionička dokumentacija
- Tehnički propis za čelične konstrukcije
- HRN EN 1090

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

- Definiranje kriterija prihvatljivosti:
 - Proizvodne procedure – detaljne upute proizvođaču prema kojima se provode ispitivanja/mjerenja, definira kriterije prihvatljivosti i način zapisivanja rezultata mjerenja/ispitivanja:
 - Dimenzionalna kontrola
 - NDE
 - Priprema površine i bojanje
 - Tehnička specifikacija – svi tehnički zahtjevi u jednom dokumentu
 - ITP – plan provođenja kontrole kvalitete (whiteness point & hold point)

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

■ Dimenzionalna kontrola - obrazac

DIMENSIONAL CONTROL OF STEEL STRUCTURE

PROIZVOĐAČ/Manufacturer :		DIMENZIONALNA KONTROLA- Čelična konstrukcija			
		Dimensional control- steel structure			
PROJEKT / Project					
SEKCIJA BR. / Block No.					
NARUČITELJ / Contractor					
POZICIJA / Position					
KONTROLIRANA DUŽINA / Dimension	DUŽINA PREMA PROJEKTU / Value from design sheet (mm)	MJERA 1 / Measure 1(mm)	MJERA 2 / Measure 2 (mm)	MJERA 3 / Measure 3 (mm)	
1. PODNI OKVIR/ Floor frame:					
L1 (dužina/length)					
L2 (dužina/length)					
W1 (širina/width)					
W2 (širina/width)					
W3 (širina/width)					
FD1 (dijagonala 1/diagonal 1)					
FD2 (dijagonala 2/diagonal 2)					
2. KROVNI OKVIR/ Roof frame:					
L3 (dužina/length)					
L4 (dužina/length)					
W4 (širina/width)					
W5 (širina/width)					
W6 (širina/width)					
RD1 (dijagonala 1/diagonal 1)					
RD2 (dijagonala 2/diagonal 2)					

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

- Priprema površine i bojanje - obrazac

DAILY REPORT OF PAINTING DNEVNIK BOJANJA

Manufacturer / Proizvođač	
Project / Projekt	
Block No. / Broj sekcije	
Client / Naručitelj	
Position / Pozicija	
Area (m2) / Površina (m2)	

1. Surface preparation before painting / Priprema površine prije nanošenja premaza			
Assured level Sa 2 ½:			
Osiguran stupanj čistoće Sa 2 ½:	Yes /Da	No / Ne	Kontrolor:
Assured roughness level 50 µm:			
Osigurana hrapavost površine 50 µm:	Yes / Da	No/ Ne	Kontrolor:

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

- Priprema površine i bojanje

2. Paint application / Nanošenje premaza							
Coat VRSTA PREMAZA	1st Coat	2nd Coat	3rd Coat				
Application Method Način nanošenja							
MIKROKLIMATSKI UVJETI PRIJE BOJANJA/ Microclimatic Conditions Prior to Airless Spraying According to ISO 8502 - 4							
Air Temperature Temp. Zraka (°C)							
Steel Temperature Temp. Lima (°C)							
Relative Humidity Rel. Vlažnost (%)							
Dew Point Temp. Rosišta (°C)							
Date and Time Datum i Vrijeme							
MIKROKLIMATSKI UVJETI NAKON BOJANJA/ Microclimatic Conditions After Airless Spraying According to ISO 8502 - 4							
Air Temperature Temp. Zraka (°C)							
Steel Temperature Temp. Lima (°C)							
Relative Humidity Rel. Vlažnost (%)							
Dew Point Temp. Rosišta (°C)							
Date and Time Datum i Vrijeme							
MJERENJA DEBLJINE SUHOG FILMA BOJE / DFT Readings According to ISO/FDIS 19840 Method SSPC PA2 Rule 80 :20							

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

■ Tehnička specifikacija

- Dokument u koje su definirani svi najvažniji tehnički zahtjevi za proizvodnju konstrukcije i montažu:
 - kvalitete materijala - osnovni i spojni
 - Tolerancije
 - Priprema površine i bojanje – hrapavost, klasa obrade površine, čistoća površine, DFT, potrebna ispitivanja prionjivosti
 - Ispitivanje zavarā – obim ispitivanja, metoda ispitivanja i pozicije ispitivanja
 - Odstupanja od normi
 - Očekivana dokumentacija kontrole kvalitete
 - Potrebni certifikati i izvještaji - sukladnost s projektnom specifikacijom
EXC1 – Atesti tip 2.2; EXC 2, EXC 3, EXC 4 – Atesti tip 3.1 i 3.2

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Obrazac:

TECHNICAL SPECIFICATION / Tehnička specifikacija				
No.	Method/ Standard of Operation/Inspection/Quality		Requested Record Forms/ Certificates	Additional Notes
1.0	General data			
1.1	Language	English		Yes
1.2	Product type	Steel Frame Structure		Yes
1.3	Technical description: Modular data center is placed in Nigeria. It consists of two separated objects. FAR and CCR object. One object are modules with integrated power equipment with support infrastructure (cable trays, lights, zone separation). Second object is control room with instrument room and office area.			
2.0	Execution class			
2.1	Main Steel Frames	EXC2		Yes
2.2	Exceptions	No		No
3.0	Design Standard	Eurocode/BS/SABS		Yes
4.0	Design Software	Tekla/Robot		Yes
5.0	Drawings			
5.1	Workshop Drawings for fabrication	Tekla		Yes
5.2	Erection drawings	Tekla		Yes
5.3	Template Drawings	Tekla		Yes
6.0	Steel Materials			
6.1	Main Structural Members	S355JR		Yes
6.2	Secondary Structural Members	S355JR		Yes
6.3	Steel plates	S355JR		Yes
6.4	Hot rolled profiles and plates	EN 10025	EN 10204/3.1.	Yes
	Tolerances and dimensions according to	EN 10034		Yes
6.5	Hot rolled hollow profiles, seamless tubes	EN10210	EN 10204/3.1.	Yes
	Tolerances and dimensions according to	EN 10210-2		Yes
6.6	Hot rolled plates thickness $\geq 3\text{mm}$	EN 10025	EN 10204/3.1.	Yes
	Tolerances and dimensions according to	EN 10029		Yes

Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zagreb, 13.03.2020.

Tečaj stručnog usavršavanja: Izvedba i nadzor čeličnih konstrukcija prema HRN EN 1090-1/-2

Voditelj: izv.prof.dr.sc. Davor Skejić

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Obrazac:

7.0	Bolts and connections	EN 14399	EN 10204/3.1	Yes
	Bolts, Washers	8.8		Yes
8.0	Fabrication documentation	EN 1090-1, -2	Certificate (DoC/DoP)	Yes
			Material certificates	Yes
			Welding consumable certificate	Yes
			WPS, WPQR	Yes
			Welder certificates	Yes
			Welding plan	Yes
			Welders list	Yes
			Dimensional control report	Yes
			Painting report	Yes
			NDE of weld report	Yes
			NDE operators certificates	Yes
9.0	Anticorrosion protection	EN ISO 12944		
	Surface preparation and painting procedure (prepared by Vertiv)		Daily logbook report	Yes
			Material certificates	Yes
			Frosio report	Yes
9.1	Environment and durability class			
	Exterior	C5-H; EN12944-2	RAL 1015	Yes
	Interior	C5-H; EN12944-2	RAL 1015	Yes
9.2	Surface preparation			
	Surface preparation grade	Sa 2 ½; EN ISO 8501-1 Sandblasting of welded structure after performing all welds is mandatory	Daily logbook report	Yes
	Roughness	DFT < 500 µm. Rz = 40 - 70 µm DFT > 500 µm. Rz = 70 - 125 µm	Daily logbook report	Yes
	Roughness if using shop primer	No painting on shot primer is allowed surface must be blasted	Daily logbook report	No
	Surface grade - exterior/C5-H	P3; EN ISO 8501-3	P3 R = 2 mm on external visible profiles cleaning weld Surface shall be free of all welding spatter	Yes
	Surface cleanliness	ISO 8502-3, class 1	Daily logbook report	Yes
	Residual salt contamination	DEP 30.48.00.31- point 6.6.2	Daily logbook report	Yes
	Ambient control	EN 1090-2 section F.6.1.	Daily logbook report	Yes

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Obrazac:

No.	Method/ Standard of Operation/Inspection/Quality	Requested Record Forms/ Certificates	Additional Notes
9.3	Dry film thickness		
	DFT of single or multiple layers	DEP 30.48.00.31- point 6.7.3.	Daily logbook report
9.4	Adhesion test		
	Supplier to prepare 2 referent plates per container. One for exterior environment, another for interior environment. Dimensions of plates are: 300mm x 300mm x 3mm. For plates, use Cold rolled material used for corrugated wall. Supplier to ensure traceability container - referent plates.	Cross cut (EN ISO 2409), X Cut test (ASTM 3359) or Pull off (ISO 4624)	Adhesion test report
9.5	Coating colour		
	Interior:	RAL1015	Yes
	Exterior: corrugated steel	RAL 1015	Yes
	Exterior: secondary floor plate, galvanized plate 0,8 mm thickness + paint or laminated (C5-M)	RAL1015	Yes
	Access platform	EN 12944 - 5 2018 Tablica B3	Hot galvanised + coating (C5)
	Guard rail	EN 12944 - 5 2018 Tablica B3	Hot galvanised + coating (C5)
9.6	Technical specification of coating		Yes
	Abrasives	DEP 30.48.00.31- point 4.3.3.	Batch Certificate
	Primer coat	zinc rich	Batch Certificate
	Intermediate coat	Supplier selection	Batch Certificate
	Top coat	Supplier selection	Batch Certificate
9.7	Connection plates		
	Supplier to ensure max. coat thickness on bolted connection surface	120 µm	Positions to be defined by designer
10.0	Welding	EXC2; EN1090	
	NDE procedure (prepared by Vertiv)		
	Inspection for additional weld connection regarding to lifting points	100% MT, 100%VT	Supplier to provide NDE report
	Inspection for additional weld connection regarding to extension of members	100% MT, 100%VT, TBD	Supplier to provide NDE report
	Position of critical butt welds ($U \geq 0,5$) defined in general drawing		Supplier to provide NDE report
	Position of critical filled welds defined in general drawing		Supplier to provide NDE report
	Position on the roof plates defined in general drawing	100% PT	Supplier to provide NDE report

Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zagreb, 13.03.2020.

Tečaj stručnog usavršavanja: **Izvedba i nadzor čeličnih konstrukcija prema HRN EN 1090-1/-2**

Voditelj: izv.prof.dr.sc. Davor Skejić

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Obrazac:

11.0	Dimensional tolerances	EN ISO 13920		Supplier to provide Dimensional control report
	Dimensional control procedure (Prepared by Vertiv)			Yes
	Tolerance class A, only - tolerance area will be applicable			Yes
12.0	Stainless steel plates/screws			
12.1	Quality - Interior	passivated A4, AISI 316L	Material certificates	Yes
12.1	Quality - exterior	passivated A4, AISI 316L	Material certificates	Yes
12.2	Quality - grounding plates (Grounding plates is necessary to mechanically protect after installation)	passivated A4, AISI 316L	Material certificates	Yes
13.0	Packing and shipment			Yes
13.1	Special packing procedure			Yes
13.2	Packing list			Yes
13.3	Quantity check			Yes
13.4	Visual packing inspection			Yes
14.0	QA documentation			
14.1	Quality inspection plan		Q plan prepared by supplier	Yes
14.1	Certificate of compliance, certificate of performance		Certificate, prepared by supplier	Yes
14.1	Quality assurance general documents		Certificate	Yes
14.1	Quality assurance weld		Certificate	Yes
14.1	Welding coordinator		Certificate	Yes
	Company	Responsible person	Date	
Client				
Supplier				

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola dimenzija:

Kontrolu dimenzija komponenata treba provoditi tijekom svake etape proizvodnog procesa:

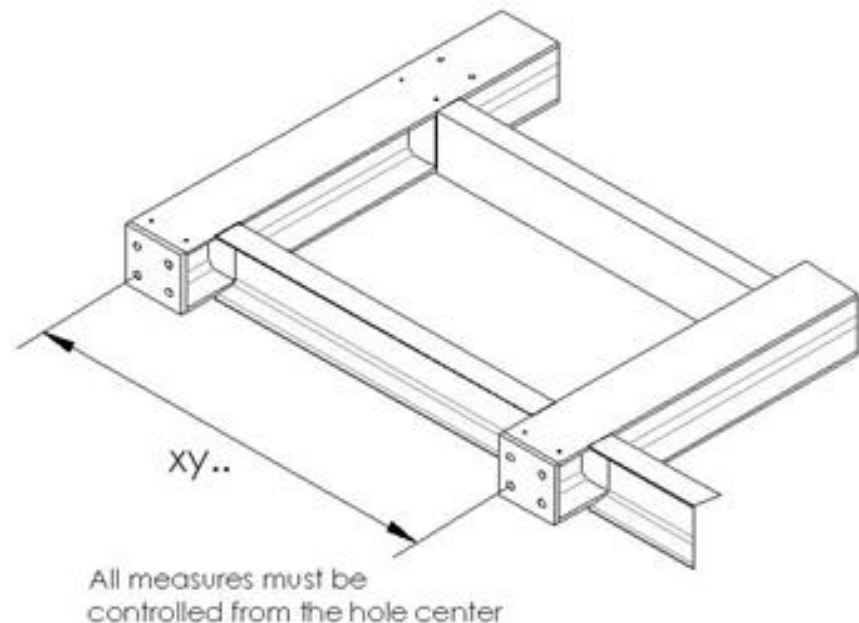
- Prije i tijekom zavarivanja
- Nakon zavarivanja

Mjerna mjesta i učestalost mjerenja potrebno je definirati u planu mjerenja.

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola dimenzija:

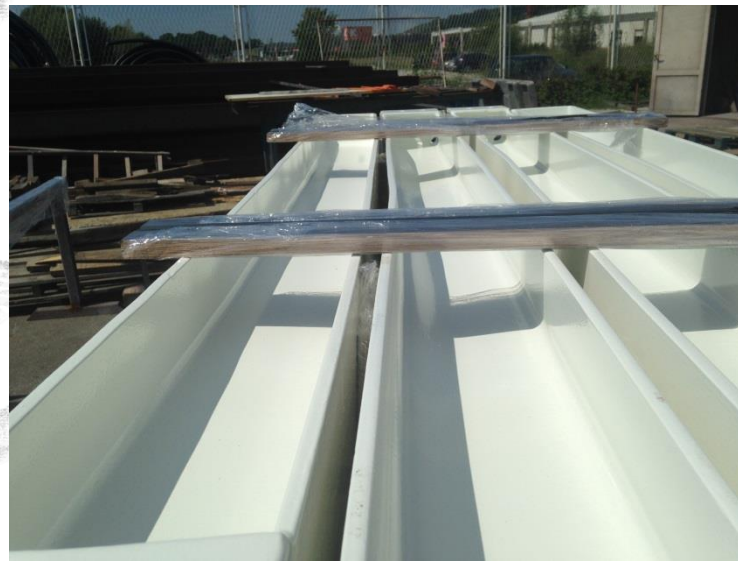
Posebnu pozornost treba obratiti na dimenzije priključaka kako bi izbjegli probleme tijekom montaže.

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola dimenzija:

Plastične deformacije nastale savijanjem profila u proizvodnom pogonu:

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola zavarar:

Svi zavari moraju biti pregledani vizualno cijelom dužinom. Vizualna kontrola daje korisne podatke o kvaliteti zavarenih spojeva ali i o potrebi kontrole nekom drugom metodom. Vizualna kontrola provodi se sukladno normi EN ISO 17637

Ostale metode kontrole zavarar bez razaranja su:

- Penetrantska metoda (PT) prema normi EN ISO 3452-1;
- Magnetska metoda (MT) prema normi EN ISO 17638;
- Ultrazvučna metoda (UT) prema normi EN ISO 17640 i EN ISO 23279 ili EN ISO 13588
- Radiografska metoda (RT) prema nizu normi EN ISO 17636

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola zavara:

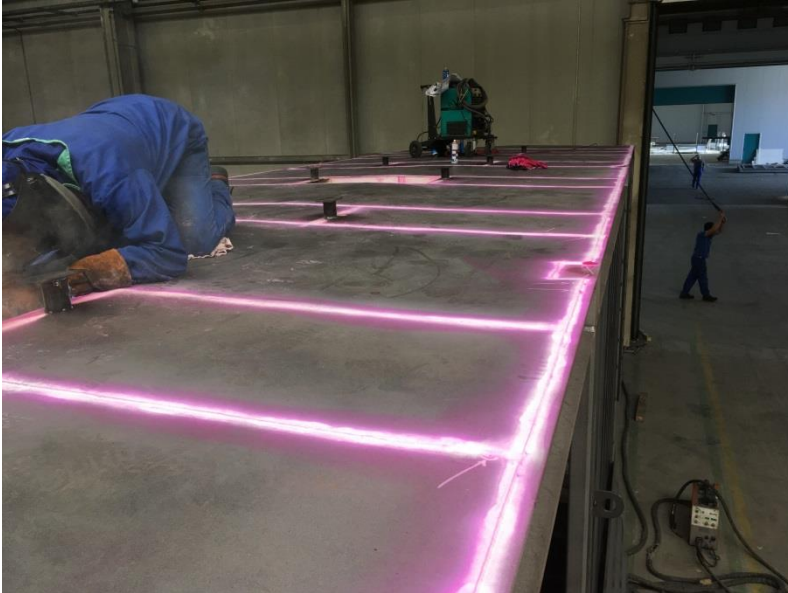
Za klasu izvedbe EXC1 norma HRN EN 1090-2 propisuje samo vizualnu kontrolu zavara dok za klase izvedbe EXC2 - EXC4 daje razine provjere prema tablici:

Table 24 —Extent of routine supplementary NDT

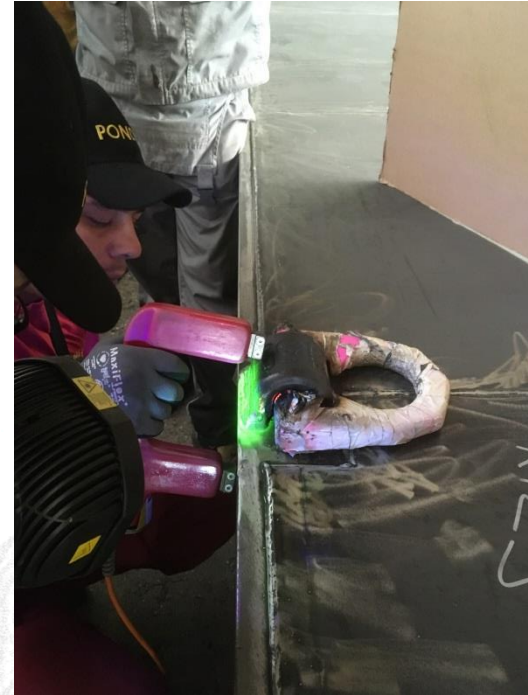
Type of weld	Shop and site welds		
	EXC1	EXC2	EXC3 ^a
Transverse butt welds and partial penetration welds in butt joints:	0 % ^b	10 %	20 %
Transverse butt welds and partial penetration welds:			
— in cruciform joints	0 % ^b	10 %	20 %
— in T joints	0 %	5 %	10 %
Transverse fillet welds ^c :			
with $a > 12\text{mm}$ or $t > 30\text{mm}$	0 %	5 %	10 %
with $a \leq 12\text{mm}$ and $t \leq 30\text{mm}$	0 %	0 %	5 %
Full penetration longitudinal welds ^d between web and top flange of crane girders	0 %	10 %	20 %
Other longitudinal welds ^d , welds to stiffeners and welds specified in the execution specification as being in compression	0 %	0 %	5 %
^a For EXC4 the percentage extent shall be at least that given for EXC3. ^b 10 % for such welds executed in steel $\geq S420$. ^c Terms a and t refer respectively to the throat thickness and the thickest material being joined. ^d Longitudinal welds are those made parallel to the component axis. All others are considered as transverse welds.			

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola zavora:

Penetrantska kontrola

Magnetska kontrola

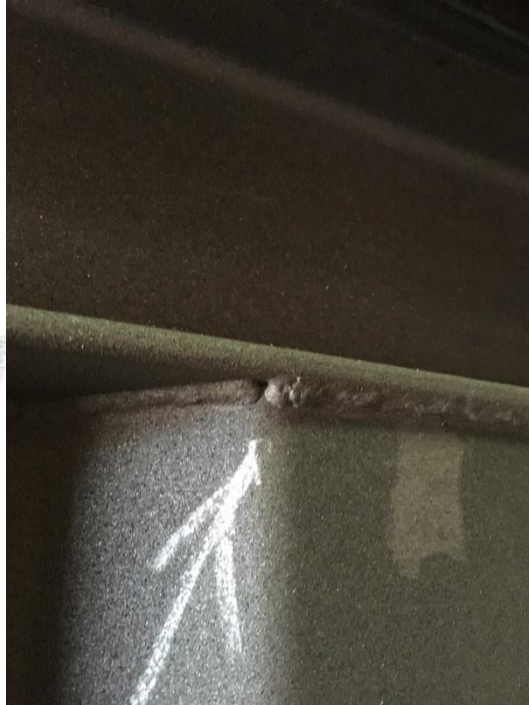
Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola zavora:

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola zavora:

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola pripreme površine i aplikacije AKZ-a:

- Antikorozivna zaštita provodi se prema nizu normi HRN EN 12944 te uvjetima definiranim u tehničkoj specifikaciji.
- Projektnom dokumentacijom potrebno je odrediti razred okoliša (C1 – CX) te kategoriju trajnosti (L, M, H, VH)
- Stupanj čistoće površine prema normi HRN EN ISO 8501-1:
 - Sa1, Sa2, Sa2 ½, Sa3 – abrazivno čišćenje (sačmarenje, pjeskarenje,...)
 - St2, St3 – ručno čišćenje (četke)
- Hrapavost površine prema normi HRN EN ISO 8503
- Stupanj pripreme površine prema normi HRM EN ISO 8501-3 (P1, P2, P3)

Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zagreb, 13.03.2020.

Tečaj stručnog usavršavanja: **Izvedba i nadzor čeličnih konstrukcija prema HRN EN 1090-1/-2**

Voditelj: izv.prof.dr.sc. Davor Skejić

25

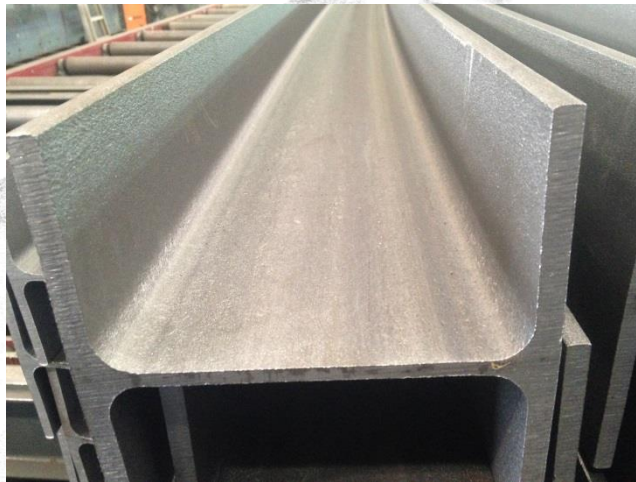
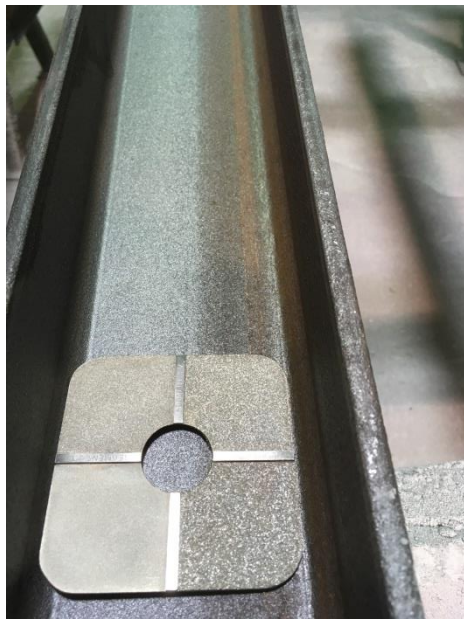
Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola pripreme površine i aplikacije AKZ-a:

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola pripreme površine i aplikacije AKZ-a:

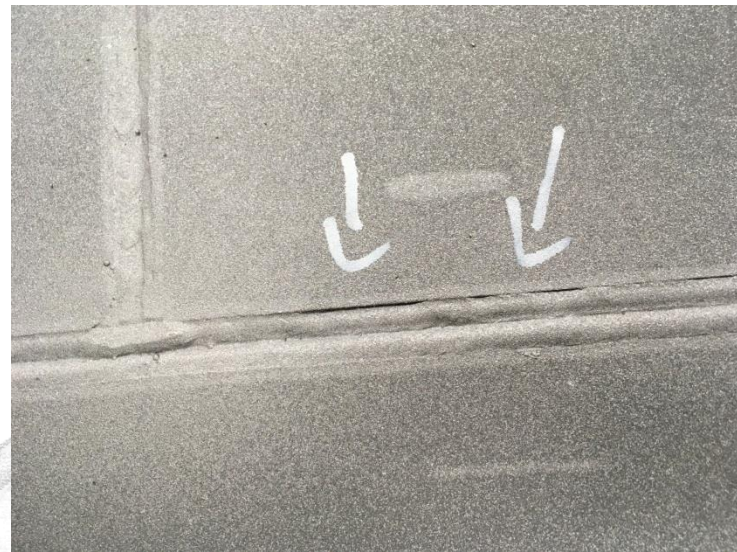
Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola pripreme površine i aplikacije AKZ-a:

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Kontrola pripreme površine i aplikacije AKZ-a:

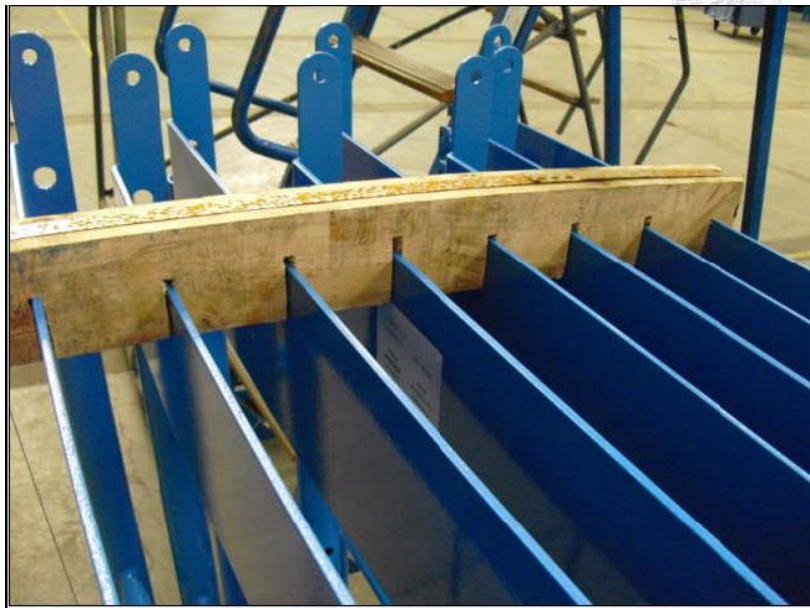

Nadzor – priprema za transport čelične konstrukcije

- Prilikom organiziranja transporta potrebno je osigurati adekvatno transportno učvršćenje čelične konstrukcije kako bi se izbjegla mehanička oštećenja na konstrukciji i oštećenja sustava AKZ-a.
- Plan transporta usuglasiti s planom montaže - posebnu pozornost potrebno je posvetiti redoslijedu montaže konstrukcije na gradilištu te tome prilagoditi transport, sve kako bi konstrukciju što kraće skladištili na gradilištu i kako bi smanjili broj manipulacija.
- Svaka manipulacija – potencijalno oštećenje konstrukcije
- Idealno - montaža s kamiona, bez istovara konstrukcije na gradilištu.

Nadzor – transport čelične konstrukcije

Bez obzira na duljinu transporta, teret treba biti učvršćena na način da se spriječe deformacije konstrukcije i oštećenja sustava AKZ-a. Primjeri dobrog učvršćenja:

Nadzor – transport čelične konstrukcije

Primjer dobrog učvršćenja čelične konstrukcije u transportnom kontejneru:

Nadzor – transport čelične konstrukcije

Potrebno je osigurati da konstrukcija bude sigurno pričvršćena za transportno sredstvo:

Nadzor – transport čelične konstrukcije

U slučaju duljeg cestovnog transporta ili transporta brodom, konstrukcije je potrebno adekvatno zaštititi od vanjskih atmosferilija i nečistoće.

Prikazan je dobar primjer korištenja termoskupljajuće folije.

Unutar paketa obavezno koristiti absorbere vlage ili paropropusnu foliju kako bi izbjegli depigmentaciju završnog sloja:

- Premazi
- Vruće cinčanje

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Prije početka montaže na gradilištu potrebno je izraditi detaljan plan montaže te sukladno tome potrebno je osigurati:
 - Pristupne puteve i prostor za privremeno odlaganje elemenata čelične konstrukcije s jasno naznačenim maksimalnim osovinskim opterećenjem
 - Plan kranova
- Privremena skladišta:
 - Privremena skladišta na gradilištu moraju biti ravne, utabane površine
 - Čelična konstrukcija odlaže se na za to predviđene drvene blokove
 - Svi elementi konstrukcije moraju bitu međusobno odvojeni distancerima, posebno se to odnosi na istake i temeljne ploče

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

Dobra primjer zaštite konstrukcije za transport i skladištenje:

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

Loš primjer skladištenja konstrukcije na gradilištu:

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

Oštećenja AKZ-a uzrokovana lošim skladištenjem konstrukcije na gradilištu:

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Prije početka montaže čelične konstrukcije treba napraviti geodetsko snimanje ugrađenih sidara. Sukladno normi ISO 4463-1

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

Montaža započinje instalacijom stupova te njihovim fiksiranjem za sidrene vijke. Nakon postavljanje stupova, povezujemo ih s raznim gredama. Tijekom montaže potrebno je osigurati prostornu stabilnost montiranih dijelova u skladu s pretpostavkama iz statičkog proračuna.

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

Na početku montaže vijčani spojevi se ne zatežu u potpunosti. Zatezanje započinjemo kada su montirani svi elementi konstrukcije i kada je izmjerena geometrija cijelog sklopa. U slučaju složenih konstrukcija zatezanje vijaka izvodi se prema unaprijed definiranom planu.

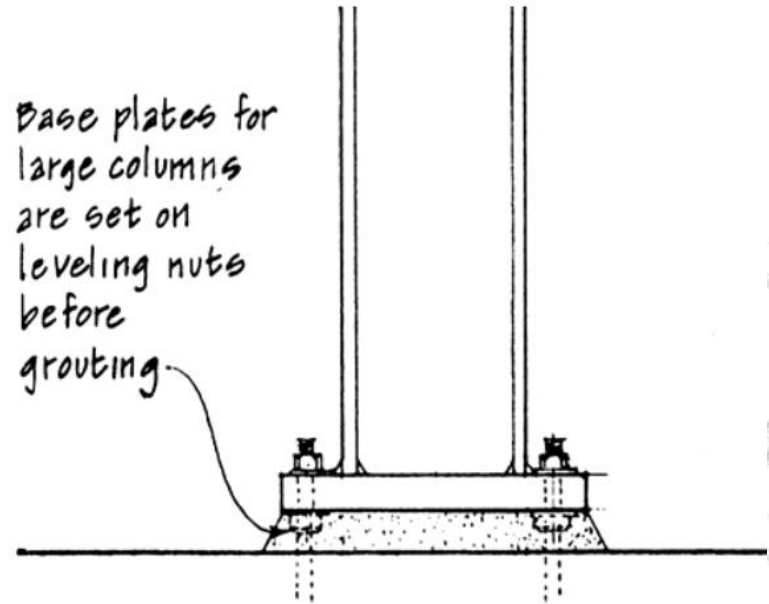

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Svi temelji, sidreni vijci i drugi oslonci čelične konstrukcije moraju biti pripremljeni za montažu konstrukcije.
- Ukoliko sidrene vijke naknadno prednapinjemo, potrebno je osigurati da min 100 mm vijka nije ugrađeno u beton.
- Izjednačavanje zbog slijeganja se treba izvoditi ugradnjom dodatnih pločica ili zalijevanjem betonom.
- Za izravnavanje mjesta ležajnih ploha može se koristiti matica ispod ležajne ploče. Matica može ostati trajno ugrađena a prostor između ležajne ploče i temelja je potrebno ispuniti mortom za podlijevanje.

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Mort za podlijevanje:
 - uvijek koristiti svjež materijal
 - Miješanje i korištenje ispod 0°C je **zabranjeno** (i u slučaju da proizvođač morta navodi drugačije)
 - Površine koje zapunjavamo moraju biti prethodno očišćene
 - Prostor između ležajne ploče i betona mora biti u potpunosti ispunjen

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Vijci, podložne pločice i matice:
 - konstrukcijski vijci minimalno **M12**
 - Pojedinačne komponente zajedničkog spoja ne smiju se razlikovati u debljini za više od D (općenito je $D=2\text{mm}$, $D=1\text{mm}$ za prednapete spojeve)
 - Minimalna debljina podložnih pločica je **2mm**, maksimalan broj 3 kom u paketu
 - Kod nenapregnutih vijaka – između nenarezanog dijela vijka i opterećene matice minimalno mora biti **jedan puni korak navoja**
 - Kod napregnutih vijaka prema EN 14399 – između nenarezanog dijela vijka i opterećene matice minimalno mora biti minimalno **četiri puna koraka navoja**
 - Duljina preostalog dijala navoja izvan paketa (od vanjske površine matice do kraja navoja) nakon zatezanja vijka – minimalno jedna duljina koraka navoja
 - Prije zatezanja alatima, matice se moraju moći odvrtati rukom

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Vijci, podložne pločice i matice:
 - Podložne pločice obavezno je staviti ispod glave vijka ili ispod matice – odnosno elementa koji se može rotirati prilikom zatezanja
 - U slučaju jednorednih spojeva, podložna pločica je obavezna ispod glave vijka i ispod matice
 - Kod prednapetih vijaka klase 10.9 podložke treba koristiti i ispod glave vijka i ispod matice
 - Pločaste podložne pločice treba koristiti kod prereza i većih rupa – minimalna debljina je 4mm a ukupna debljina u spoju je 12mm
 - U slučaju vijčanih veza na obojenim čeličnim konstrukcijama preporučuje se podložnu pločicu staviti ispod glave vijka i ispod matice kako bi se izbjegla oštećenja AKZ-a prilikom zatezanja vijaka

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

Oštećenja AKZ uzrokovana zatezanjem vijaka bez podložnih ploča

Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zagreb, 13.03.2020.

Tečaj stručnog usavršavanja: **Izvedba i nadzor čeličnih konstrukcija prema HRN EN 1090-1/-2**

Voditelj: izv.prof.dr.sc. Davor Skejić

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Zatezanje vijaka:
- Zatezanje treba započeti na najkrućim elementima konstrukcije (čeone ploče, pojasnice greda), nastaviti prema manje krutim
 - Moment zatezanja – momentnim ključem
 - Kombinirana metoda
 - HRC metoda zatezanja – posmičnim ključem s dva koraka koji se vrte u suprotnim smjerovima
 - DTI metoda – korištenjem indikatorskih podloški

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Dopuštena geometrijska odstupanja:

Dopuštena geometrijska odstupanja zauzimaju najveći dio norme HRN EN 1090-

2. Norma opisuje dvije vrste dopuštenih odstupanja:

- Bitna odstupanja (eng. essential tolerances) – važna za mehaničku otpornost i stabilnost konstrukcije
- Funkcionalna odstupanja (eng. functional tolerances) – važna za montažu i izgled konstrukcije

Odstupanja se dijele na proizvodna (eng. Manufacturing) i izvedbena (eng. Erection)

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

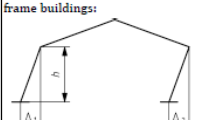
Dopuštena geometrijska odstupanja:

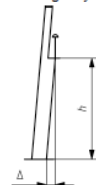
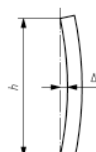

Nadzor - proizvodnja čelične konstrukcije

Dopuštena geometrijska odstupanja montaže:

Table B.17 — Erection tolerances - Columns of single storey buildings

No	Criterion	Parameter	Essential tolerances Permitted deviation Δ	Functional tolerances Permitted deviation Δ	
			Class 1 and 2	Class 1	Class 2
1	Inclination of columns of single-storey buildings:	Overall inclination in storey height h :	$\Delta = \pm h/300$	$\Delta = \pm h/300$	$\Delta = \pm h/500$
2	Inclination of individual columns in single storey portal frame buildings:	Inclination Δ of each column: $\Delta = \Delta_1$ or Δ_2	No requirement	$\Delta = \pm h/150$	$\Delta = \pm h/300$
3	Inclination of single storey portal frame buildings:	Average inclination of all the columns in the same frame: [For two columns the average is: $\Delta = (\Delta_1 + \Delta_2)/2$]	$\Delta = \pm h/500$	$\Delta = \pm h/500$	$\Delta = \pm h/500$

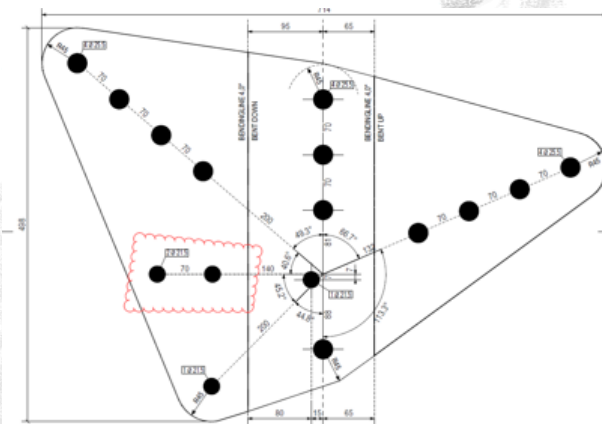
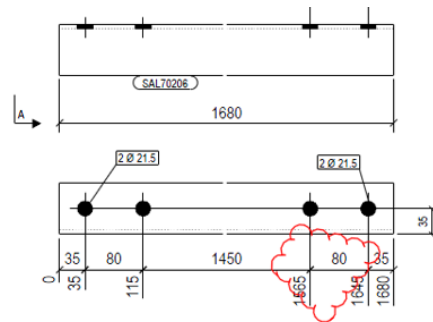
No	Criterion	Parameter	Essential tolerances Permitted deviation Δ	Functional tolerances Permitted deviation Δ	
			Class 1 and 2	Class 1	Class 2
4	Inclination of any column that supports a crane gantry:	Inclination from floor level to bearing of crane beam:	$\Delta = \pm h/1000$	$\Delta = \pm 25 \text{ mm}$	$\Delta = \pm 15 \text{ mm}$
5	Straightness of a single storey column:	Location of the column in plan, relative to a straight line between position points at top and bottom:	$\Delta = \pm h/1000$	No requirement	No requirement

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Radovi na gradilištu:
 - Izvođenje sitnih prepravaka na konstrukciji zbog grešaka na dokumentaciji, grešaka u proizvodnji, montaži (bušenje, rezanje, zavarivanje)
 - Planirani radovi opisani u planu montaže (npr. zavarivanje elemenata konstrukcije zbog ograničenja u transportu)
 - Sanacije AKZ-a
 - Radove je potrebno organizirati u izdvojenom pogonu na gradilištu. U takvom pogonu nužno je osigurati zaštitu od atmosferilija te onemogućiti širenje čelične prašine i srha na ostatak konstrukcije.

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Greške u dokumentaciji – prepravci na gradilištu

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Greške u proizvodnji – prepravci na gradilištu

Nedostaje spojna ploča

Nedostaje rupa za vijčani spoj

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Sanacija AKZ-a na gradilištu

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Sanacija AKZ-a na gradilištu

Korozija nastala širenjem srha na gradilištu

Oštećenje AKZ-a

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Sanacija AKZ-a na gradilištu

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

Nadzor – montaža čelične konstrukcije na gradilištu

- Popravke boje na gradilištu izvoditi sukladno uputama proizvođača premaza
- Nekontrolirani vremensku uvjeti: obavezno koristiti mjerač klimatskih uvjeta – Dew check

Izjava o svojstvima

EN1090-1 0045-CPR-1090-1.00249.TÜVNORD.2013.004
"BAJKMONT d.o.o." Svetomatejska 12, 10360 Sesvete, Croatia
13
Radni nalog / Job number: 436-1116
EN 1090-1:2009+A1:2011
Komponente se mogu koristiti izravno ugrađene u strukture ili u kompozitne konstrukcije koje se sastoje od čelika i betona. Komponente mogu biti izrađene od vruć ili hladno valjanih materijala ili od građevinskih materijala izrađenih drugim proizvodnim procesima. Mogu biti izrađene od čelika kvadratnog / pravokutnog presjeka, profila različitih oblika, od glavnih, cijevnih, kovaninskih ili kovaninskih komada. Komponente mogu biti zaštićene od korozije premazivanjem ili drugim površinskim tretmanom.
The components can be used either directly built into structures or in composite structures comprised of steel and concrete. The components can be manufactured from hot-rolled or cold-formed or by other technologies produced construction materials. They can be made of steel of cross sections / profiles of different shapes, from flat stock, tubular, cast or forged pieces. They can be unprotected or protected against corrosion by coating or by a surface treatment.
Za povezana svojstva pogledajte izjavu o svojstvima br.: 2017-BM-03 Related performances see declaration of performance No.:
Pripadajuća otpremnica br.: 436-1116-1 / 02.10.2017. Related Delivery note No.:

IZJAVA O SVOJSTVIMA Declaration of Performance		
DuP br. / no: 2017-BM-03		
Strukturne čelične komponente prema specifikaciji kupca i broju narudžbe povezanoj sgovornim dokumentima Structural steel components according to customer specification and order number associated contract documents		
Komponente se mogu koristiti izravno ugrađene u strukture ili u kompozitne konstrukcije koje se sastoje od čelika i betona. Komponente mogu biti izrađene od vruć ili hladno valjanih materijala ili od građevinskih materijala izrađenih drugim proizvodnim procesima. Mogu biti izrađene od čelika kvadratnog / pravokutnog presjeka, profila različitih oblika, od glavnih, cijevnih, kovaninskih ili kovaninskih komada. Komponente mogu biti zaštićene od korozije premazivanjem ili drugim površinskim tretmanom. The components can be used either directly built into structures or in composite structures comprised of steel and concrete. The components can be manufactured from hot-rolled or cold-formed or by other technologies produced construction materials. They can be made of steel of cross sections / profiles of different shapes, from flat stock, tubular, cast or forged pieces. They can be unprotected or protected against corrosion by coating or other means of surface treatment.		
"BAJKMONT d.o.o." Svetomatejska 12, 10360 Sesvete, Croatia		
System 2+		
Prijavljeno tijelo za certifikaciju / Notified Certification Body: TÜV NORD Systems GmbH & Co., Große Bahnstraße 51, 22525 Hamburg / Germany, No.: 0045		
Potvrđeno je potvrdom na temelju potvrda o tehnološkoj kontroli proizvodnje certifikat br. 0045-CPR-1090-1.00249.TÜVNORD.2013.004 svojstva u odnosu na specifikaciju komponente: The manufacturer confirmed on the basis of the certificate of factory production control Certificate No. 0045-CPR-1090-1.00249.TÜVNORD.2013.004 following performance characteristics in regard to component specification		
Bitne odlike Essential characteristics	Svojstva Performance	Harmonizirane tehničke specifikacije Harmonized Technical Specification
Geometrijske tolerancije Tolerances on geometrical data	EN1090-2 (D1)	EN 1090-1:2009+A1:2011
Završnost Finishability	EN 1090-2:2 to 6 prema podacima iz ispitnog certifikata EN 1090-2:2 to 6 with data from the test certificate	EN 1090-1:2009+A1:2011
Čvrstoća loma Fracture toughness	EN 1090-2:2 to 6 prema podacima iz ispitnog certifikata EN 1090-2:2 to 6 with data from the test certificate	EN 1090-1:2009+A1:2011
Odslobođenje kadmija Release of cadmium	NPD - vidi zahtjeva kupca see requirement of the customer	EN 1090-1:2009+A1:2011
Radioaktivno zračenje Emission of radioactivity	NPD - vidi zahtjeva kupca see requirement of the customer	EN 1090-1:2009+A1:2011
Trajnost	Superiornost površine i površinska zaštita prema EN 1090-2, prema specifikaciji komponente kupca i broju narudžbe povezanoj sgovornim dokumentima Surface preparation and surface treatment acc. to EN 1090-2, acc. to customer component specification and order number associated contract documents	EN 1090-1:2009+A1:2011
Dugovječnost	EN 1090-2, acc. to customer component specification and order number associated contract documents	
Strukturne odlike Structural characteristics		
Projektiranje Design	NPD - vidi zahtjeva kupca see requirement of the customer	EN 1090-1:2009+A1:2011
Nosivost Load bearing capacity	NPD - vidi zahtjeva kupca see requirement of the customer	EN 1090-1:2009+A1:2011
Diferencijalna pri granici otpornosti Differentiation at serviceability limit state	NPD - vidi zahtjeva kupca see requirement of the customer	EN 1090-1:2009+A1:2011
Nosivost na zamer Fatigue strength	NPD - vidi zahtjeva kupca see requirement of the customer	EN 1090-1:2009+A1:2011
Reakcija na požar Reaction to fire	Klasa A1 (čelik) Class A1 (steel only)	EN 1090-1:2009+A1:2011
Deklarirana svojstva proizvoda od čelika odgovaraju deklariranim svojstvima prema gornjoj tablici i dodatnim. Our claims on steel products are in accordance with the above table and the delivery note.		
The declared performance of the steel product corresponds to the declared performance according to the above table and the delivery note. This declaration of performance is issued under the sole responsibility of the manufacturer.		
Potpisano sa i / or ime proizvođača od / Signed for and on behalf of the manufacturer by: Franjo Babić, general manager Ima i funkciju Phone and e-mail Svetvete, 20.09.17 Prosje / Signature		
Mjesto i datum izdavanja Place and date of issue Svetvete, 20.09.17		

Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Zagreb, 13.03.2020.

Tečaj stručnog usavršavanja: Izvedba i nadzor čeličnih konstrukcija prema HRN EN 1090-1/-2

Voditelj: izv.prof.dr.sc. Davor Skejić